

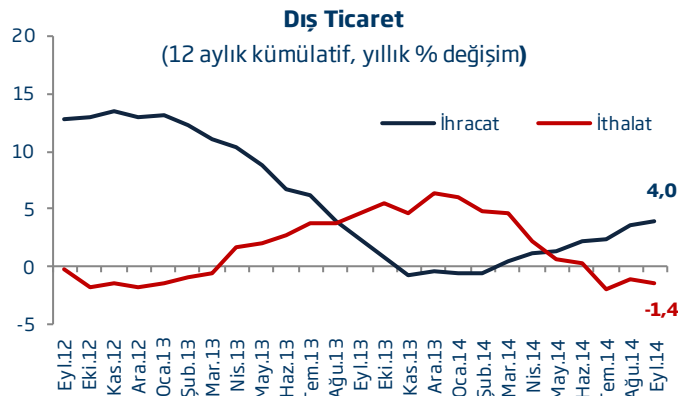
Dış Ticaret Dengesi - Eylül 2014

İktisadi Araştırmalar Bölümü

TÜRKİYE İŞ BANKASI

Eylül ayında ihracat %4,6 arttı, ithalat %0,2 azaldı.

Eylül ayında ihracat bir önceki yılın aynı ayına göre %4,6 artmış, ithalat %0,2 azalmıştır. 2014 yılının ilk dokuz ayı itibarıyla ise 2013 yılının aynı dönemine göre ihracat artışı %5,5 olurken, ithalattaki azalma %4,2 olmuştur. Böylece, dış ticaret açığı bu dönemde %18,8 azalırken, ihracatın ithalatı karşılama oranı % 59,9'dan %66'ya yükselmiştir.

İhracatta ilk sırada otomotiv yer alıyor.

En fazla ihracat yapılan sektörler bakıldığında, yılın ilk dokuz ayı itibarıyla 13,6 milyar USD'ye ulaşan motorlu kara taşıtları ihracatının ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Bu sektörü kazanlar ve makineler takip ederken, örme giyim eşyası üçüncü sırada yer almıştır.

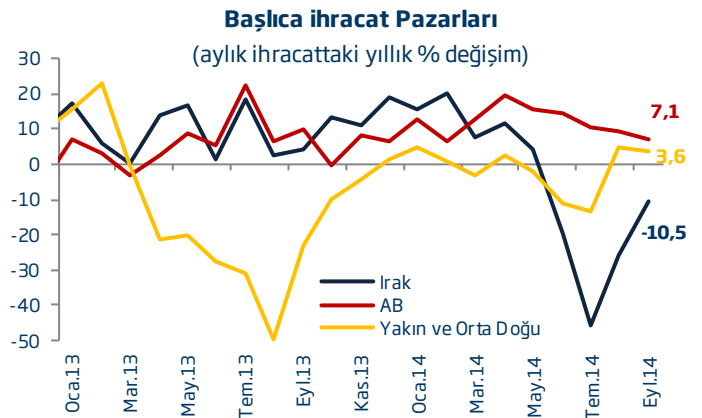
Kıymetli metaller ithalatı 12,9 milyar USD'den 4,9 milyar USD'ye geriledi.

İthalat tarafında ise, mineral yakıtlar ve yağlar faslı 2014 yılının ilk dokuz ayında 41,7 milyar USD ile geçtiğimiz yıllarda olduğu gibi ilk sırada yer almaktadır. Bununla birlikte, 2014 yılında yurt içinde iktisadi faaliyetin yavaşlaması ve petrol fiyatlarındaki gerileme eğilimine bağlı olarak söz konusu fasıldaki ithalatın yılın ilk dokuz ayında geçtiğimiz yılın aynı dönemine kıyasla nispeten yatay seyrettiği görülmektedir. Bu faslı kazanlar ve makineler izlemektedir. Geçtiğimiz yılın ilk dokuz ayında altın ithalatına bağlı olarak 12,9 milyar USD ile en fazla ithalatın yapıldığı dördüncü fasıl olan kıymetli metaller faslında 2014 yılının aynı döneminde 4,9 milyar USD tutarında ithalat yapılmıştır. Nitekim, ilgili fasıldaki gelişmeler yılın ilk dokuz ayında dış ticaret açığındaki 14,2 milyar USD'lik gerilemeye 8,0 milyar USD'lik katkı sağlamıştır.

Avrupa Birliği'ne yapılan ihracat Eylül 'de %7,1 arttı.

Avrupa Birliği ekonomilerindeki toparlanmanın istenilen düzeyde olmamasına ve talep koşullarının zayıf seyrine rağmen Eylül ayında Türkiye'nin bölgeye yaptığı ihracat bir önceki yılın aynı

ayına göre %7,1 oranında artmıştır. Yılın ilk dokuz ayındaki artış ise %12,1 olmuştur. Böylece bu dönemde, Avrupa Birliği'nin Türkiye'nin toplam ihracatı içindeki payı 2013 yılının ilk dokuz ayındaki %41,1 seviyesinden 2014 yılının ilk dokuz ayında % 43,7'ye ulaşmıştır. Irak'ta devam eden sorunlar nedeniyle ülkeye yapılan ihracat Eylül ayında %10,5 gerilemiştir. Öte yandan, Irak'a ihracattaki gerilemenin önceki aylara kıyasla belirgin bir şekilde yavaşladığı dikkat çekmektedir. Nitekim, Irak'a yapılan ihracat

yıllık bazda Temmuz'da %45,5, Ağustos'ta %25,9 gerilemişti.

Rusya, Ukrayna krizi nedeniyle Ağustos ayında Avrupa Birliği ülkeleri ve ABD'den ithal edilen bazı ürünlere sınırlama getirmiştir. Bu gelişme Rusya'nın, aralarında Türkiye'nin de yer aldığı başka ülkelere yönelebileceği beklentilerini gündeme getirmişti. Ancak, Ağustos ve Eylül aylarında Türkiye'nin ülkeye yaptığı ihracatın yıllık bazda sırasıyla %11,5 ve %14,3 gerilemesi, beklenen etkinin henüz oluşmadığını göstermektedir.

Beklentiler...

Dış ticaret verileri, Türkiye'nin ihracat pazarlarında devam eden sorunlara rağmen ihracat artışının büyük ölçüde korunduğuna işaret etmektedir. TCMB'nin önceki aylarda gerçekleştirdiği faiz indirimlerinin gecikmeli etkileri paralelinde iç talepte gözlenebilecek canlanmanın ise önümüzdeki aylarda ithalatın artış eğilimine girmesine neden olabileceği düşünülmektedir. Bununla birlikte, petrol fiyatlarında son dönemde kaydedilen düşüş dikkat çekmektedir. Nitekim, 2013 yılında ortalama bazda varil başına 109 USD düzeyinde gerçekleşen Brent türü petrolün fiyatı, 2014 yılının ilk 9 ayında ortalama 107 USD gerçekleşmiş ve son dönemde global ekonomik büyümeye ilişkin artan endişelere bağlı olarak 30 Ekim 2014 itibarıyla 85 USD'ye kadar gerilemiştir. Petrol fiyatlarındaki bu seviyenin önümüzdeki dönemde de korunması iç talepte beklenen artışa rağmen dış ticaret açığının mevcut seviyelerde tutulabilmesine katkı sağlayacaktır.

Dış Ticaret Dengesi

	Eylül		Değişim (%)	Ocak-Eylül		Değişim (%)
	2013	2014		2013	2014	
İhracat	13,1	13,7	4,6	112,4	118,5	5,5
İthalat	20,6	20,6	-0,2	187,6	179,7	-4,2
Dış Ticaret Dengesi	-7,6	-6,9	-8,4	-75,3	-61,1	-18,8
Karşılama Oranı (%)	63,3	66,4	-	59,9	66,0	-

Kaynak: TÜİK

Dış Ticaret Dengesi - Eylül 2014

İktisadi Araştırmalar Bölümü

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü**İzlem Erdem - Bölüm Müdürü**

izlem.erdem@isbank.com.tr

Bora Çevik - Uzman

bora.cevik@isbank.com.tr

Alper Gürler - Birim Müdürü

alper.gurler@isbank.com.tr

Eren Demir - Uzman Yrd.

eren.demir@isbank.com.tr

Hatice Erkiletlioğlu - Müdür Yardımcısı

hatice.erkiletlioglu@isbank.com.tr

Mustafa Kemal Gündoğdu - Uzman Yrd.

kemal.gundogdu@isbank.com.tr

Kıvılcım Eraydın - Uzman

kivilcim.eraydin@isbank.com.tr

Gamze Can - Uzman Yrd.

gamze.can@isbank.com.tr

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.